

עין משפט נר מצוה

לר א מיי פטיו מהל' פסה"ת הלכה טו:
לח ב מיי פ"א מהל' תשובה לו ג סגנו עשין רעו:
הלכה ד:
לר ד מיי פרק טו מהלכות פסה"מ הלכה א והלכה יא ופי"ד מהלכות פרק פסח הלכה לח ה מיי פרק טו מהלכות פסה"מ הלכה א והלכה ד:

לכז ד מיי פ"ד מהלכות פרק פסח הלכה י:
ז מיי פ"א הלכה ב:

תורה אור השלם

1. מוציא שפתך תשמר וְעֵשֶׂת בְּאִשֶּׁר יִדְרָךְ לִיְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר יִדְרָךְ בְּפִיךָ: דברים כג, כד
2. וְזָבַח רְשָׁעִים תוֹעֵבָה אֶף כִּי בִקְוָה: ירמ'א: משלי כא, כו
3. שְׁמוֹר אֶת חֻשְׁךָ הָאָבִיב וְעֵשֶׂת פֶּסַח לִיְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי בְחֹדֶשׁ הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵמִצְרָיִם לֵילָהּ: דברים טז, א

4. וְאִמְרַתֶּם וְכֹסֶם וְכֹסֶם פֶּסַח הוּא לִיְהוָה אֲשֶׁר יִדְרָךְ וְחַסֵּן בְּחַיִּי יִשְׂרָאֵל מִצְרָיִם בְּחֹדֶשׁ גִּבּוֹרֹת אֶת מִצְרָיִם וְאֶת בְּתֻמַּת הַדָּחַל וְהִקָּדְהֶם וְשִׁתְתֵּהֶם: שמות כב, כו
5. וְהָבֵיתָ פֶסַח לִיְהוָה אֱלֹהֶיךָ יְהוָה אֲנִי וְבָקֶר בְּמִקְוָם אֲשֶׁר יִבְרָר יְהוָה לִשְׁכֵן שְׁמוֹ עָשֶׂ: דברים טז, ב

6. וְזֹאת הַתּוֹרָה לַעֲלֹה לַמִּנְחָה וְלִחְזָקָתָא וְלִאֲשֶׁם וְלַמְלֹאִיִּם וְלִזְבָּח הַשְּׁלָמִים: ויקרא יז, לו

7. אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי בַּיּוֹם שֶׁצִּוָּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶת קֶרְבָּנֵיהֶם לִיְהוָה בְּהַדָּבָר סִינַי: ויקרא יז, לח

8. וְהִקָּדַח אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַחֲזָקָתָא וְחָשַׁט אֶתָּה לְחֲזָקָתָא בְּמִקְוָם אֲשֶׁר יִשְׁחַט אֶת הָעֶלֶף: ויקרא יז, לג

מוסף רש"י

יש בעלים לאחר מיתה. ואם שחטו לסם בעלים אחרים ד'קרין היורש להוציא אתם (פסחים אה) א. דליכא תשובה. שאפי מוהא על מילוי (שבועות ב:) למותר פסח. בין שפירש פסח ואבד ומתכפר כאלה ואחר כך מנאז וגו' וכן שפירש מנחת לפסח. קדוש פסח על סילן והואו סלואס ויטמורין מן העשות (פסחים ע) וכצ"י מנחות א. שקריב שלמים. מתעבד לו אחר הגבל (פסחים ט) לדבר הבא מן הצאן ומן הבקר. היינו שלמים כשקריבין ליום מכל קלן ומכל בקר זכר ונקבה (שם ורמקו ט). ואע"י דעלה דלא גז"מ מן האלן ומן הבקר, אפי"ה שלמים אפי, דלא לסם אילני הפרשה לא לסם כליל (מנחות פג: פסחי:) הואיל וגלי. כזיכיה, גלי בשאר עבודות (בבאי פירוש) אישם לא נאמר בו הוא אלא לאחרא אמורין. כפישרת לו את האסן הקטיר ואסן הכסן ממונהה אפי"ה לא אשם הוא, והילכך אשם לא חילשל בשלם לשמו דלא תקריב מיני הוא והקטירה לא עיקר, אלא וליכא למימר הוא אשם ולא שקטוריו אימוריו שלם לשמו, דלא אפי"ה עמלו שלם הקטוריו אימוריו כשר כדלמירין בפרק תמיד נשחט במתכנת פסחים (נני:) דעמלאו אימוריו לא אכלדו לא בעיכב כפרה ואלכל הבשר, אבל פסח וטחלת לשמו ורבי אליעזר לטעמיה דאית ליה עכוזה דאשם ולא מוקי ליה למימר אכל אשם לא נאמר בו הוא כו': כל מקום שנאמר הוא בוביחה. פירש בקונטרס ולא גרסינן ליה משום דליתיה צברייתא דלקמן ואין למשוק בשביל כך הספריים דאפשר שהיא צברייתא נשום מקום כגוספתא:

שיטה מקובצת

הוא לעכב בין הבא בין הבא. לכן חוס' טו"ק, אפי"ך דלא (נא לעכב) [כמי הוא] אלא [כזיכיה מי"מ הוא] משמע כזיכיה שזיכוי לך במקום (ואתו), וכבר הכחית

למנוח [מטולתו] עבודתו. אשכחן וזיכיה דלא קרי (מנחות ד.) ואפי"ך דלא קרי (אנא) (לעכב) כזיכיה וזכא פסח הוא ויין שניו קודש ויין שניו בעלים ולכך בני בשאר עבודות מנלן אף בשניו קודש לעכב, ומלמנח בשניו בעלים. וזכא פסח הוא, לשמו כשר שלא לשמו כסול. והוא תרזיכיה הייזית משמע כלומר כשהוא עשוי כמלכות: תור"ח ואברהם. הלכך מוקי ליה לשינוי קודש. וי"ל דוקי' הרי"ם, וי"ל דלמיתו פסוק דועשית משמע שניו קודש דמשמע כל עשוייתו דפסח, ולאיה שניו דפסח, ככל עבודות, שניו קודש הוא, דשניו בעלים אינו בדי' עבודות כי אס ע"מ למוק:

ז:

עוֹלָה דורון היא. אע"ג דלעשה מכפרת יותר מחטאת דהא מכפרא מקיבעא: **ריצצה** **פרקליט**. אע"ג דליכא עולת יח יולדת ומנורע וניזר דלא מייתי קרבן אלא לאישתרוי בקדשים כדאמר בפרק בתרא דכרייתות (דף כו.) ואפילו יח ס' חטאתם קודמת לעולה דלא חלקה תורה:

ואמרתם יזבח פסח. הא קרא כמיז ברישא ושומר את חודש האביב הוא ליה לאוקומי [בשניו בעלים] דאס אינו ענין אלא משום דכילל ציה כל עבודות דכמיז ועשית פסח [דמשמע] מסתמא כל עשיות הלכך מוקי ליה לשניו קודש: **וזבחת פסח**.

בסוף התורה (מנחות פג.) דריש לה כמשנה לדבר שנחוצה [שהיא] צאה מן החולין] והסם בגמרלא [פג:] נמי מייתי דרשא בעליה **ומצא** ניהו **שלמים**. דעולה ליכא למימר דלינה צאה מכל זאן ובקר כדפי' בקונטרס דלינה צאה נקבה ועוד איכא לקמן [ט.] מלתא קראי וההוא דאס כנש מוכח כדריש דהוי שלמים ועוד דדוחין קדשים קלים אכל קדשים קלים ולא **וזבחת פסח לבדבר נחמן**.

בסיפרי פרשת עשר תעשר דריש כולוה בשניו קודש והכי איתא הסם וזבחת י: אין לי אלא זביחה שאר עבודות מניין ואשניו [קודש] כא] קאי ת"ל ועשית יכול אף הקטר חלבו ת"ל וזבחת. ואין זה כגויאם י: שלנו: **הוא לעכב בין הבא בין הבא**. בשניו קודש ככל עבודות

בשניו בעלים בזביחה אפי"ך דהוא צזביחה כמיז בפרשת צא אל כשהוא עשוי כמלכותו כדפי' בקונטרס והשתא הא דקאמר אשכחן זביחה שאר עבודות מנא לן אשניו בעלים קאי עוד יש נפלש דבין בשניו קודש בין בשניו בעלים קבעי מנא לן לעכב דהוא קאי דוקא אזביחה ומדאפקיה רחמנא לשניו בעלים כלשון שניו קודש אית לן לאוקומי הא י: דזביחה לעכב בין בשניו בעלים בין בשניו קודש ושינויא דהואיל וגלי גלי לא ניחא להאי פירושא כמו לפירוש קמא: **מוה שלמים בין בוביחה בין בשאר עבודות לא חלקת בהן**. ואפי"ה כיון דכמיז ועשית פסח לעכב בשניו קודש ככל עשיות לשמוק קרא מוזיחה ומימי משלמים דמה שלמים לא חלקת בין בשניו קודש לשניו בעלים למזוה אף לפסח לא תחלוך לעכב: **אלא הוא למא פי**. לקמן בפרק בית שמאי (דף לו:) ובפסחים פסק מ'ר שיהי טמא (דף קטז) דריש הוא דפסח למעוטי תמורת פסח ותרי הוא כמיזי ובפסחים בסוף תמיד נשחט (דף סג:) דריש רבי אליעזר מהוא דפסח לא הוא כשר לשם אחרים ולא אחרים כשרין לשמו ורבי אליעזר לטעמיה דאית ליה עכוזה דאשם ולא מוקי ליה למימר אכל אשם לא נאמר בו הוא כו': כל מקום שנאמר הוא בוביחה. פירש בקונטרס ולא גרסינן ליה משום דליתיה צברייתא דלקמן ואין למשוק בשביל כך הספריים דאפשר שהיא צברייתא נשום מקום כגוספתא:

לחטאת שתהא שחיטה לשם

כל הזבחים פרק ראשון זבחים

מקיבעא לא מכפרא. חטאת אעשה: **מקופיא מכפרא**. הלכך על מי שמחוייב עולה כשרה כיון [דהפריש] י: עולה שייכי כולוה עשה שבידו אעולה ומו לא שיך חטאת גביה אכל מי שלא הפריש כלום ועצירות עשה בידו שיך חטאת גביה דלילו הוה ממחייב חטאת

מכפר עשה מקופיא הלכך חילל שמיא אטחטאו י: שנשחטה לשמו לפוסלה: **לאחר מיסא**. שמת בעליה והקריבה היורש: **פסולה**. לא עלתה י: וזכיר היורש להביא אחרת: **יש צעלים**. שהיורש הוא בעליה: **דוקא קאמר מר**. אי פליגי י: אדרבא זעמי לאמורי אחריתי או דלמלא דאי איכא כמה עשה גביה דיורש מכפרא אס לא שינה צה ומיחו היכא דשני לא צעי לאמורי אחריתי דהא איהו לא נדר מידי: **עולה דורון היא**. אינה צאה לכפר על עשה כפרה ממנא אלא אחר שפכרה התשובה על העשה היא אחר להקבלת פנים כאלם שסרה במלך וריכוה ע"י פרקליטין וכשכא להקביל פניו מציא דורון בידי: **היכי דמי**. כלומר היכי דמי שמהא צאה לכפרה: **אי דלינא תשובה**. אעצירות עשה שבידו: **וזכא רשעים תועבה**. פסוק הוא במשלי (כא): **למה צאה לפני עולה**. כל מקום שמציא חטאת ועולה חטאת קודם כדליקא לקמן בפרק כל המדיר (דף פט:): **פרקליט**. מלך טווב: **פסח מנלן**. י: בין למזוה בין לעכב דקסי"ד לא אחי לן כשאר זבחים משלמים דלא כמיז כשהוא קרא דזאת התורה לעצרת

כל הזבחים מיניה למזוה [לעיל ד:] **מוסר הספס**. שאכז ומתכפר י: כדאמר ונמלא הראשון: **לדבר הנא מן האלן ומן הבקר**. היינו שלמים שהן צאין מכל זאן ומכל בקר בין זכרים ובין נקבות מה שאין כן בשאר זבחים שהוקצו או בזכר או בנקבה עולה ואשם הוקצוה בזכרים חטאת הוקצה בנקבות והוקצוה בזכרים כגון עשיר נשאל אינו צא בנקבה: **למזוה בשניו קודש**. ככולהו י: עשיות ילפינן מיניה דהא כמיז ועשית: **הוא**. משמע י: פסח הוא בזיזיות **דהא**. לשמו כשר שלא לשמו פסול: **דהא והנא**. בשניו קודש ובשניו בעלים דהוא משמע אחריותו כשהוא עשוי כמלוות משמע: **ואשכחן זביחה בשניו קודש ובשניו** [א:] בעלים: **זיזיה צווסו**. סמוך לזאת התורה ודרשנין סמוכין זיוס צווסו להקריב את קרבניהם לרצות קרבנות שלא הזכירו במקרא צענין שלמעלה: **אף כל כו'**. הלכך י: מזוה בפסח י: ילפינן משלמים דצינן לכו לעיל [ד:] לשניו קודש ולשניו י: בעלים י: (ועשית פסח לעכב ככל עשיות בשניו קודש. ואמרתם זכא פסח לעכב בזביחה בשניו בעלים): **וששלמים**. כלומר כיון דגלי קרא עכוזה בזביחה ילפינן שאר עבודות לעכוזה מהיקשא דמזוה כשלמים מה שלמים כו': **ה"ג אלא הוא למא לי נכדעניא וכו'** י: **אכל אשם לא נאמר כו'**. וי"ג כל מקום שנאמר בזביחה י: אינו אלא לעכב דהך צרייתא לקמן היא בפירקין [י:] **כדעניא ר' י'** אליעזר ורבי יהושע וי"ג ליה: **לנדעניא**. כלומר לגלוי על הוא דגזי אשם דלא ילפינן פסול מיניה כדמהדר ליה רבי יהושע לר' אליעזר לקמן בפירקין (דף י:): שהיה דורש אשם הוא לשמו כשר שלא לשמו פסול וקא מהדר ליה רבי יהושע פסח נאמר בו הוא כשמיטה לפיכך שלא לשמו פסול אכל אשם כו':

ולקח

א] גי' הענין שנכנס לרצות רצה הפרקליט ונכנס דורון (תנאים): [ב] מיתע עבודות למתא כבתיאי' ונדי': [ג] כשמיאי' ודיו' רפי' ופי' נטף והלכך למצוה משלמים והנך קראי אמי אמי ענין למצוה ונפקא ליה מוחתם תגזיו ענין לעכב. וזלח בלות יכ: [ד] כבתיאי' למתא מה שנקטובוהו וכן מחקורו כש"מ ונסי': [ה] מ"ל כל מקום שנאמר הוא בוביחה (הוא) אינו אלא לעכב אבל אשם (כריס וצ.) ועי' רשי' ומס'. כש"מ מתק מיתות נאמר לוהי. לעכב. וכן למתא כש"מ. וזלח להלן זאת טו: [ו] כבתיאי' ובש"מ דביזין דנדר עולה, ועי' טרי"ק ד"כ שהוא הגי' הנכונה: [ז] מ"ל אחטאת (בבאי' דחי': [ח] מ"ל לאפלוגי אדיבא (בבאי' דחי': [ט] כ"ה כבתיאי' ודפי'. אכל בעניין מ"ל וקריב אחא: [י] כ"ל וכולהו (שש"ס): [יא] המיתות שנקטובוהם למתא גדיס' והוספוס דבספד"מ כשעוט דקיס' וזכ"כ רש"י.) ועי' מורה"ה הוא, ונתיסק': [ב] מ"ל מצוה ללשמן בפסח משלמים הוא דרבינן דהו לעכב לשינוי קודש, וכן בדיו' רפ"ט ופ"ח איתא לעכב (במקום מיתת לעיל) ולפי"ז מסתגר כשש"י גרס גמי' מתוספת לעליל בלות מיתת' ועי' זאת ה: [ג] הוא בוביחה פ"ל (שש"ס): [ד] כ"ל דר' (שש"סכ"י) [ה] מליל חטאת (ובבאי') [ו] כ"ל אפילו הכי (צי"ב): [ז] וזבחת פסח שתחא שחיטתו לשם פסח שחטנו שלא לשמו פסול אי לי כרי' כלי"ל (צי"ב): [בא] בדיו' ואשניו בעלים קאי. ובש"מ מתק מיתות אלו: [בב] כ"ל כסוריא (ראש'.) ונראה שלכך נמסין הנתי' אלא שנכל ע"ס כדצרי' (בג' כ"ל הוא (שש"ס):

ליקוים
הואיל וגלי גלי לא אמרינן. נר' דריל דהאי הואיל דגלי גלי הוא הדוק יותר בשאר הואיל דגלי גלי דבשאר דוכתי. (פי' כחיות חיה פ"ד)

א] גי' הענין שנכנס לרצות רצה הפרקליט ונכנס דורון (תנאים): [ב] מיתע עבודות למתא כבתיאי' ונדי': [ג] כשמיאי' ודיו' רפי' ופי' נטף והלכך למצוה משלמים והנך קראי אמי אמי ענין למצוה ונפקא ליה מוחתם תגזיו ענין לעכב. וזלח בלות יכ: [ד] כבתיאי' למתא מה שנקטובוהו וכן מחקורו כש"מ ונסי': [ה] מ"ל כל מקום שנאמר הוא בוביחה (הוא) אינו אלא לעכב אבל אשם (כריס וצ.) ועי' רשי' ומס'. כש"מ מתק מיתות נאמר לוהי. לעכב. וכן למתא כש"מ. וזלח להלן זאת טו: [ו] כבתיאי' ובש"מ דביזין דנדר עולה, ועי' טרי"ק ד"כ שהוא הגי' הנכונה: [ז] מ"ל אחטאת (בבאי' דחי': [ח] מ"ל לאפלוגי אדיבא (בבאי' דחי': [ט] כ"ה כבתיאי' ודפי'. אכל בעניין מ"ל וקריב אחא: [י] כ"ל וכולהו (שש"ס): [יא] המיתות שנקטובוהם למתא גדיס' והוספוס דבספד"מ כשעוט דקיס' וזכ"כ רש"י.) ועי' מורה"ה הוא, ונתיסק': [ב] מ"ל מצוה ללשמן בפסח משלמים הוא דרבינן דהו לעכב לשינוי קודש, וכן בדיו' רפ"ט ופ"ח איתא לעכב (במקום מיתת לעיל) ולפי"ז מסתגר כשש"י גרס גמי' מתוספת לעליל בלות מיתת' ועי' זאת ה: [ג] הוא בוביחה פ"ל (שש"ס): [ד] כ"ל דר' (שש"סכ"י) [ה] מליל חטאת (ובבאי') [ו] כ"ל אפילו הכי (צי"ב): [ז] וזבחת פסח שתחא שחיטתו לשם פסח שחטנו שלא לשמו פסול אי לי כרי' כלי"ל (צי"ב): [בא] בדיו' ואשניו בעלים קאי. ובש"מ מתק מיתות אלו: [בב] כ"ל כסוריא (ראש'.) ונראה שלכך נמסין הנתי' אלא שנכל ע"ס כדצרי' (בג' כ"ל הוא (שש"ס):

מסורת הש"ס

א] גי' הענין שנכנס לרצות רצה הפרקליט ונכנס דורון (תנאים): [ב] מיתע עבודות למתא כבתיאי' ונדי': [ג] כשמיאי' ודיו' רפי' ופי' נטף והלכך למצוה משלמים והנך קראי אמי אמי ענין למצוה ונפקא ליה מוחתם תגזיו ענין לעכב. וזלח בלות יכ: [ד] כבתיאי' למתא מה שנקטובוהו וכן מחקורו כש"מ ונסי': [ה] מ"ל כל מקום שנאמר הוא בוביחה (הוא) אינו אלא לעכב אבל אשם (כריס וצ.) ועי' רשי' ומס'. כש"מ מתק מיתות נאמר לוהי. לעכב. וכן למתא כש"מ. וזלח להלן זאת טו: [ו] כבתיאי' ובש"מ דביזין דנדר עולה, ועי' טרי"ק ד"כ שהוא הגי' הנכונה: [ז] מ"ל אחטאת (בבאי' דחי': [ח] מ"ל לאפלוגי אדיבא (בבאי' דחי': [ט] כ"ה כבתיאי' ודפי'. אכל בעניין מ"ל וקריב אחא: [י] כ"ל וכולהו (שש"ס): [יא] המיתות שנקטובוהם למתא גדיס' והוספוס דבספד"מ כשעוט דקיס' וזכ"כ רש"י.) ועי' מורה"ה הוא, ונתיסק': [ב] מ"ל מצוה ללשמן בפסח משלמים הוא דרבינן דהו לעכב לשינוי קודש, וכן בדיו' רפ"ט ופ"ח איתא לעכב (במקום מיתת לעיל) ולפי"ז מסתגר כשש"י גרס גמי' מתוספת לעליל בלות מיתת' ועי' זאת ה: [ג] הוא בוביחה פ"ל (שש"ס): [ד] כ"ל דר' (שש"סכ"י) [ה] מליל חטאת (ובבאי') [ו] כ"ל אפילו הכי (צי"ב): [ז] וזבחת פסח שתחא שחיטתו לשם פסח שחטנו שלא לשמו פסול אי לי כרי' כלי"ל (צי"ב): [בא] בדיו' ואשניו בעלים קאי. ובש"מ מתק מיתות אלו: [בב] כ"ל כסוריא (ראש'.) ונראה שלכך נמסין הנתי' אלא שנכל ע"ס כדצרי' (בג' כ"ל הוא (שש"ס):

הנהגות הב"ח

א] גי' הענין שנכנס לרצות רצה הפרקליט ונכנס דורון (תנאים): [ב] מיתע עבודות למתא כבתיאי' ונדי': [ג] כשמיאי' ודיו' רפי' ופי' נטף והלכך למצוה משלמים והנך קראי אמי אמי ענין למצוה ונפקא ליה מוחתם תגזיו ענין לעכב. וזלח בלות יכ: [ד] כבתיאי' למתא מה שנקטובוהו וכן מחקורו כש"מ ונסי': [ה] מ"ל כל מקום שנאמר הוא בוביחה (הוא) אינו אלא לעכב אבל אשם (כריס וצ.) ועי' רשי' ומס'. כש"מ מתק מיתות נאמר לוהי. לעכב. וכן למתא כש"מ. וזלח להלן זאת טו: [ו] כבתיאי' ובש"מ דביזין דנדר עולה, ועי' טרי"ק ד"כ שהוא הגי' הנכונה: [ז] מ"ל אחטאת (בבאי' דחי': [ח] מ"ל לאפלוגי אדיבא (בבאי' דחי': [ט] כ"ה כבתיאי' ודפי'. אכל בעניין מ"ל וקריב אחא: [י] כ"ל וכולהו (שש"ס): [יא] המיתות שנקטובוהם למתא גדיס' והוספוס דבספד"מ כשעוט דקיס' וזכ"כ רש"י.) ועי' מורה"ה הוא, ונתיסק': [ב] מ"ל מצוה ללשמן בפסח משלמים הוא דרבינן דהו לעכב לשינוי קודש, וכן בדיו' רפ"ט ופ"ח איתא לעכב (במקום מיתת לעיל) ולפי"ז מסתגר כשש"י גרס גמי' מתוספת לעליל בלות מיתת' ועי' זאת ה: [ג] הוא בוביחה פ"ל (שש"ס): [ד] כ"ל דר' (שש"סכ"י) [ה] מליל חטאת (ובבאי') [ו] כ"ל אפילו הכי (צי"ב): [ז] וזבחת פסח שתחא שחיטתו לשם פסח שחטנו שלא לשמו פסול אי לי כרי' כלי"ל (צי"ב): [בא] בדיו' ואשניו בעלים קאי. ובש"מ מתק מיתות אלו: [בב] כ"ל כסוריא (ראש'.) ונראה שלכך נמסין הנתי' אלא שנכל ע"ס כדצרי' (בג' כ"ל הוא (שש"ס):

שינויי גוסחאות

א] גי' הענין שנכנס לרצות רצה הפרקליט ונכנס דורון (תנאים): [ב] מיתע עבודות למתא כבתיאי' ונדי': [ג] כשמיאי' ודיו' רפי' ופי' נטף והלכך למצוה משלמים והנך קראי אמי אמי ענין למצוה ונפקא ליה מוחתם תגזיו ענין לעכב. וזלח בלות יכ: [ד] כבתיאי' למתא מה שנקטובוהו וכן מחקורו כש"מ ונסי': [ה] מ"ל כל מקום שנאמר הוא בוביחה (הוא) אינו אלא לעכב אבל אשם (כריס וצ.) ועי' רשי' ומס'. כש"מ מתק מיתות נאמר לוהי. לעכב. וכן למתא כש"מ. וזלח להלן זאת טו: [ו] כבתיאי' ובש"מ דביזין דנדר עולה, ועי' טרי"ק ד"כ שהוא הגי' הנכונה: [ז] מ"ל אחטאת (בבאי' דחי': [ח] מ"ל לאפלוגי אדיבא (בבאי' דחי': [ט] כ"ה כבתיאי' ודפי'. אכל בעניין מ"ל וקריב אחא: [י] כ"ל וכולהו (שש"ס): [יא] המיתות שנקטובוהם למתא גדיס' והוספוס דבספד"מ כשעוט דקיס' וזכ"כ רש"י.) ועי' מורה"ה הוא, ונתיסק': [ב] מ"ל מצוה ללשמן בפסח משלמים הוא דרבינן דהו לעכב לשינוי קודש, וכן בדיו' רפ"ט ופ"ח איתא לעכב (במקום מיתת לעיל) ולפי"ז מסתגר כשש"י גרס גמי' מתוספת לעליל בלות מיתת' ועי' זאת ה: [ג] הוא בוביחה פ"ל (שש"ס): [ד] כ"ל דר' (שש"סכ"י) [ה] מליל חטאת (ובבאי') [ו] כ"ל אפילו הכי (צי"ב): [ז] וזבחת פסח שתחא שחיטתו לשם פסח שחטנו שלא לשמו פסול אי לי כרי' כלי"ל (צי"ב): [בא] בדיו' ואשניו בעלים קאי. ובש"מ מתק מיתות אלו: [בב] כ"ל כסוריא (ראש'.) ונראה שלכך נמסין הנתי' אלא שנכל ע"ס כדצרי' (בג' כ"ל הוא (שש"ס):

ליקוים
הואיל וגלי גלי לא אמרינן. נר' דריל דהאי הואיל דגלי גלי הוא הדוק יותר בשאר הואיל דגלי גלי דבשאר דוכתי. (פי' כחיות חיה פ"ד)